

Det begynte med Cathinka....

Norsk diakoni og sykepleie – feirer 125 års jubileum i november

Norsk diakoni og sykepleie – 125 år. Emnet er sentralt i planer for markeringen av jubileet for Diakonissehuset Lovisenberg. Lørdag 20. november blir en festdag, med søkelys på *Cathinka Guldbergs* initiativ i 1868 – og senere innsats som «Norges første sykepleierske». Med årene er det blitt tilsammen rundt 5.500 fordelt på såvel Lovisenbergsøstre som diakonisser.

«Den egentlige sykepleiers historie i Norge er ikke eldre enn Diakonissehuset i Oslo», skriver dr. theol. Nils Bloch-Hoell i historien om institusjonens første 100 år. «Før Diakonissehuset ble til: ingen faglært sykepleie, ingen organisert kirkelig diakoni i vårt land.»

Begge disse sider ved stiftelsen Lovisenberg kommer fram i jubileums-feiringen – ved foredrag og seminarer, i undervisning og informasjon fra midt i oktober. Funksjonen understrekes også i festmøtet i Oslo Rådhus torsdag 18.11 og takke-gudstjenesten i Oslo Domkirke, søndag 21. november, der biskop Andreas Aarflot taler.

Frem mot nye viktige år

Ellers er det i jubileums-feiringen plass for både kunstutstilling

og konserter, med appell til ulike aldersgrupper. Formann i jubileumskomiteen, overlege *Egil Ofstad*, fremhever en begivenhet som peker mot nye, viktige år: grunnstedsnedleggelsen for det nye høgskolebygg for diakoni og sykepleie. En innbydelse fra Lovisenberg om samarbeid er foreløpig akseptert av Betanien Sykepleierhøgskole, knyttet til Metodistkirken i Norge.

Forstanderinnen ved Diakonissehuset, *Beate Øglænd*, sier det blir arbeidet med ønsker om og planer for en avdeling eller klinikk for uhelbredelig syke. Et gjennombrudd for denne tanken ville vært en fin tilvekst i jubileumsåret.

Rektor Berit Hovland ved den nye høgskolen er glad for å kunne trekke videre linjer fra visjonære *Cathinka* og kreative *Rikke*. *Ulrikke Eleonore Nissen* som gjorde diakonissene kjent. – Den sentrale plassering i opplegget av en fagkrets som «Livsyn og etikk» antyder for eksempel at mer vekt legges på grunnleggende verdier – i et møte ikke bare med pasienter, men også med det sosiale miljø, med kultur og samfunn i videste forstand. Ikke minst i jubileumsåret er det stimulerende å jobbe med utfordringer og problemstillinger som blir stadig viktigere. ●

Foto av Cathinka Guldberg

DIAKONISSEHUSET
125 ÅR
I TJENESTE FOR LIVET

DIAKONI
I TJENESTE

Et kall til tjeneste for medmennesker

«Ingen som kan undgaa det, lader sig indlægge paa noget Sygehus. Det ansees nærmest som en Ulykke at komme der. De «Gangkoner» som har Pleien, har intet lært».

Slik heter det i en beskrivelse av de forhold som preget situasjonen i Norge da prestedatteren Cathinka Guldberg (1840-1919) startet sitt pionerarbeid.

Det var ikke karriere eller lønn som var hennes drivkraft. Ulike kilder, dagboksnotater, brev, taler og rapporter, forteller at hun målbevisst forsøkte å gi et personlig svar på vekkelstidens sentrale spørsmål: «Vil du gi ditt liv i tjeneste?» Det var et kall til å vise omsorg for de svake, fattige og ulykkelige i samfunnet.

Det samme spørsmål opptok den fire år yngre Ulrikke Eleonore Nissen, som tok initiativ til å gjøre diakonissesaken kjent i Norge, etter fremveksten i Europa. Hun fikk senere sin diakonisse-utdannelse i Tyskland. Rikke Nissen bidro bl.a. til at systematisk arbeid ble satt igang i hovedstaden, særlig gjennom Foreningen for den indre Mission i Christiania. Som senere utviklet seg til Oslo Indremisjon/ Kirkens Bymisjon.

Offentlig appell

Det var denne forening som i 1867-68 gikk ut med den offentlige appell om å reise «En diakonisse-anstalt i Christiania». Den såkalte Kommunalgaarden på Grønland ble stilt til disposisjon

og det ble samlet inn penger og nødvendig utstyr.

På dette tidspunkt fikk Cathinka Guldberg sin utdannelse ved Kaiserwerth – diakonissesakens arnested i Tyskland. Etter en forlenget læretid der ble hun kalt til å gå inn i stillingen som forstanderinne for det nye sykehuset, og ble innviet til diakonisse.

Ny epoke

Den 20. november i 1868 flytter hun, sammen med den første prøvesøster Agnethe Christiansdatter Bakkerud, inn i de ytterst sparsommelige lokaler på Grønland. Og en ny epoke tar til – begynnelsen til den egentlige sykepleie i Norge. Impulser fra diakonalt arbeid i Europa ble i årene som fulgte knyttet sammen med beretninger fra Florence Nightingales banebrytende arbeid for en aktiv sykepleie.

I 1869 kom de første diakonisseutdannede her i landet ut i tjeneste, og litt etter litt overtok disse søstrene arbeidet ved hospitalene. ●

a 1919.

SEHUSET
25
ÅR
I TJENESTE FOR LIVET

DIAKONISSEHUSET
125
ÅR
I TJENESTE FOR LIVET